

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

21 Mart 2023

Sayı :30824082-610 6013862
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 9 Sayfa)
- Cevap Yazısı (383 Adet, 192 Sayfa)

**BATMAN MİLLETVEKİLİ
SAYIN NECDET İPEKYÜZ'ÜN
TBMM 7/76635 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

Batman Sason'da petrol sondaj çalışmaları sonucu Umurlu (Terraş) köyünün Heyder Mezrasının içme suyunda yoğun bir şekilde kirlilik meydana gelmiştir. Sondaj çalışmaları sırasında kullanılan ve zehirli olduğu öne sürülen su, içme suyuna karışmıştır. Ekoloji aktivisti Hüseyin Akıl sondaj lama çalışmalarının Heybeli'de olduğunu fakat kirlenen suyun ise bu alandan kilometrelerce uzakta bulunan Umurlu köyünde meydana geldiğini ifade etmiştir. Köylülerin suyuna karışan suyun zehirli olduğunu, insanların yanı sıra hayvanlara bile içirmediklerini dile getirmiştir. Şu anda geçici olarak TPAO'nun sondajlama çalışmalarını durdurduğunu belirten Aktivist Akıl bu bölgede bulunan onlarca köy ve mezranın tamamının tehdit altında olduğunu belirterek yetkililerin bir an önce bu konuyu kalıcı çözüme kavuşturması gerektiğini de belirtmiştir.

Batman Çevre Gönüllüleri Derneği Başkanı Hasan Argunağa ise yaptığı açıklamada Sason Kaymakamlığı'nın köylülerini su konusunda uyardığını belirterek şu açıklamayı yapmıştır: *"Batman 'ın Sason ilçesine bağlı Heybeli (Tanze) köyünde TP-TPİC tarafından yürütülen petrol arama çalışmaları sırasında sondaj yapılırken, yaklaşık 7 kilometre uzağındaki Sason 'un Umurlu (Ter aş) köyünün içme ve kullanma suyunun karşılandığı kaynak suyu kirlendi ve azaldı. Asırlardır yörede debisi en yüksek önemli kaynak sularından biri olan Umurlu kaynak suyunun kirlenmesi nedeniyle köylülerin içme suyu ihtiyacının tankerlerle karşılandığı bilgisine ulaştık. Derneğimize ulaşan bilgiler ve sosyal medyada yapılan duyarlılık çağrılarına seyirci kalmayarak Batman Çevre Gönüllüleri Derneği adına Umurlu 'da, kaynak suyunun başına giderek yerinde tespitlerde bulunduk. Yaklaşık 3 kilometre köyün yukarısında bulunan kaynak suyunun borularla Umurlu'daki evlere ve bahçelere taşındığını yerinde tespit edip, kayıt altına aldık. Edindiğimiz bilgilere göre kirlenmiş suyun analiz sonuçları nedeniyle köylülerimizin ve hayvanlarının kesinlikle kaynak suyunu içmemeleri konusunda Sason Kaymakamlığı köylülerin bilgilendirilmesi için gerekli uyarılarda bulunmuş. Petrol aramalarından kaynaklı olarak kirlenmiş kaynak suyunun Sason Çayı'na karışması nedeniyle toplum ve çevre sağlığına olası olumsuz sonuçları konusunda herhangi bir bilgilendirilme yapılmamış olduğundan endişeliyiz. Umurlu köyünde yaşanan kirlilikle ilgili olarak TP Bölge Müdürümüz Mustafa Demir, dernek başkanımızı telefonla arayarak bilgilendirme yapmış, su kaynağını güvenceye alana kadar sondaj çalışmasını durdurduklarını, tankerlerle su ihtiyaçlarını karşıladıkları köylülerin hizmetinde olduklarını, beyan etmiştir. "*

Ayrıca köylüler; bağ, bahçe ve bostanlarımız ile çilek tarlalarımızı da bu su ile suluyoruz. Hayvanlarımızı uzun süre ahırlarda tutamayız. Çok endişeliyiz. Su azalmış ve tamamen kirlenmiş. Yetkililer ve ilgililer bizi etkin şekilde bilgilendirmeli ve gereken tedbirleri acilen almalı, kaynak suyumuzu kurtarmalıdır diye görüş beyan etmişlerdir.

Bu bağlamda;

1-Bakanlığınız ve bağlı birimlerin bu konuda bir çalışması var mıdır?

2-Sondaj çalışmaları yapılırken olası çevresel felaketleri engellemek amaçlı ne tür fizibilite çalışmaları yapılmaktadır?

3-Umurlu köyünün su kaynaklarının korunması/temizlenmesi için ne tür tedbirler alınmıştır?

4-Bölgede yaşayan halkın sağlığını, içilmemesi ve kullanılmaması yönünde rapor verilen sudan dolayı, korumak amaçlı ne tür çalışmalar yapılmaktadır?

5-Söz konusu kirliliğin etkilediği alan ne kadardır ve etkilenen kişi sayısı kaçtır?

6-Çevresel kirlilik sonucu ortaya çıkan ekolojik yıkımın boyutlarına dair bir çalışmanız olacak mıdır?

7-Bölgede yaşayan ve bundan zarar gören vatandaşların zararları tazmin edilecek midir?

CEVAP

Sason Kaymakamlığı tarafından Batman Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze 28/12/2022 tarihinde konuya ilişkin bilgi verilmiş olup, aynı gün denetim ekiplerimizce yerinde inceleme başlatılmıştır.

Bu tip projeler, 29.07.2022 tarih ve 31907 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği hükümlerine tabii olup ilgili yönetmeliğin Ek4 formatı kapsamında proje tanıtım dosyası hazırlanıp ÇED Gerekli Değildir kararı alınmadan bu projelere başlanamaz.

Sondaj çalışması, sondaj çamuru kaçağı tespit edildikten sonra bir süre durdurulmuştur. Kaçağın önlenmesi için sondaj yapılan kuyu casing olarak adlandırılan koruma boruları ile korumaya alınıp etrafı çimentolanarak desteklendikten sonra formasyondaki kaçak önlenmiş ve sondaja devam edilmiştir.

Sondaj çalışmasından kaynaklı 1 kuyuda kirlilik meydana gelmiş, olup 1 haftalık süre içerisinde su kaynağında fiziksel olarak iyileşme görülmüştür. Kaynaktan alınan su numunelerinin analizi beklenmektedir.